
MUZEOSzkoła
Lekcje dla klas
IV–VIII szkoły
podstawowej

MUZEOSzkoła

Lekcje dla klas IV–VIII szkoły podstawowej

Muzealne Centrum Edukacji Szkolnej zaprasza uczniów ze szkół podstawowych na spotkania ze sztuką w muzealnych galeriach, na dziedzińcu MNW i w parku oraz na lekcje online. Tematy zajęć przygotowane zostały we współpracy z doradcami metodycznymi i nauczycielami, jako wsparcie w realizacji podstawy programowej i uzupełnienie zagadnień programu nauczania.

Podczas zajęć inspirujemy uczniów do odkrywania świata, poznawania kultury i piękna dzieł sztuki. Zachęcamy do odnajdywania ukrytych w nich historii, motywów literackich, symboli i alegorii. Lekcje muzealne to zdobywanie wiedzy i kompetencji kulturowych, połączone z aktywnością, refleksją, pracą grupową oraz możliwością wymiany poglądów.

Prowadzimy również zajęcia na wystawach czasowych w **Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Warszawie**, **Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego w Królikarni** oraz w **Muzeum Plakatu w Wilanowie**. Tematy dostępne są na stronie internetowej mnw.art.pl/mces.

na okładce
Emilia Dukszyńska-Dukszta (1847–1898)
Portret pensjonarki, 1888
Muzeum Narodowe w Warszawie

Zajęcia w galeriach w Gmachu Głównym
Muzeum Narodowego w Warszawie
Aleje Jerozolimskie 3

W Egipcie faraonów

Jak budowano piramidy? Czym był sfinks? Dlaczego Egipcjanie mumifikowali ciała zmarłych? W jaki sposób i kiedy odczytano hieroglify? Zapraszamy w podróż do starożytnego Egiptu, podczas której odpowiemy na te i wiele innych pytań.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z historii \(ogólne\): I, II, \(klasy V–VIII szczegółowe\) I.2, I.3, I.4, I.5; języka polskiego \(ogólne\): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2.](#)

W demokratycznych Atenach

Zapraszamy na spacer ulicami antycznego greckiego miasta. Dzięki zabytkom z naszej Galerii (marmurowym posągom, wazom i przedmiotom codziennego użytku) dowiemy się, jak żyli i czym się interesowali starożytni Grecy. Poznamy takie pojęcia, jak polis, demokracja ateńska, hoplita, sympozjon, igrzyska olimpijskie.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z historii \(ogólne\): I, II, \(klasy V–VIII szczegółowe\) I.2, I.3, I.4, I.5; języka polskiego \(ogólne\): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2.](#)

Rzym – od osady do imperium

W czasach świetności Rzym był stolicą olbrzymiego imperium, któremu przez kilkaset lat żadne państwo nie dorównało ani wielkością, ani znaczeniem. Jak wyglądało życie w Wiecznym Mieście? Starożytne posągi, portrety, sarkofagi i naczynia posłużą do rozmowy o rzymskiej codzienności: zajęciach starożytnych Rzymian, ich rozrywkach i wierzeniach.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z historii \(ogólne\): I, II, \(klasy V–VIII szczegółowe\) I.2, I.3, I.4, I.5; języka polskiego \(ogólne\): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2.](#)

Świat mitów

Nie można wyobrazić sobie kultury europejskiej bez starożytnej Grecji i Rzymu. Mity antyczne zawsze były źródłem alegorii i symboli oraz natchnieniem dla twórców dzieł sztuki. Przekonamy się o tym, oglądając obiekty z kolekcji muzealnej.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\); wymagania ogólne z historii \(I, II, III\) i plastyki \(I, II, III\).](#)

Archeologiczna przygoda w Faras

Zapraszamy na wyprawę śladami profesora Kazimierza Michałowskiego, wybitnego polskiego archeologa, odkrywcy katedry na pustyni w Faras. Dowiemy się, jak wyglądały wykopaliska, jakich narzędzi używali archeolodzy i dlaczego wyprawa profesora była także misją ratunkową.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z plastyki \(I, II, III\); wymagania ogólne z historii \(I, II, III\); wymagania szczegółowe z historii \(I\).](#)

Biblia w obrazach

Poznamy obrazy przedstawiające opowieści ze Starego i Nowego Testamentu. Przypomnimy najważniejsze tematy zaczerpnięte z Pisma Świętego oraz zapoznamy się z różnymi sposobami przedstawiania ich w sztuce.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.1, I.2\); plastyki \(I, II, III\).](#)

Królowie Polski

Dowiemy się, kim w przeszłości był król i jaka była jego rola w państwie. Poznamy legendy i fakty związane z panowaniem polskich władców przedstawionych na muzealnych obrazach.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\); plastyki \(I, II, III\).](#)

Co mówią obrazy?

Jak odczytać ukryte w obrazach opowieści? Często potrzebna jest do tego specjalistyczna wiedza. Odkrywając tajemnice obrazów, poznamy tradycyjne gatunki malarskie, takie jak portret, pejzaż oraz martwa natura.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); plastyki (I, II, III).

Warszawa – miasto historii, legend i ludzi

Poznamy Warszawę uwiecznioną na obrazach Canaletta, Aleksandra Gierymskiego, Władysława Podkowińskiego i Marcina Zaleskiego. Dowiemy się, jak stolica zmieniała się przez wieki, czym zajmowali się jej mieszkańcy i jak dawniej wyglądały miejsca, w których dziś stoją wieżowce.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); plastyki (I, II, III).

Jan Matejko i malarskie wizje przeszłości

Obrazy Jana Matejki przedstawiają najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski. Dowiemy się, skąd Matejko czerpał wiedzę o historii i do czego był mu potrzebny „Skarbczyk”. Poznamy rodzinę artysty i ciekawostki z jego życia.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); historii (wymagania ogólne I, II, III).

Tropiciele historii

Zapraszamy na pasjonującą wyprawę w przeszłość. Potraktujemy dzieła sztuki jako źródła historyczne. Obejrzymy dzieje świętego Stanisława przedstawione na średniowiecznym tryptyku i połowian Augusty III na porcelanowych wazonach z Miśni.

Odwiedzimy dom polskiego szlachcica i poznamy jego tryb życia. Dowiemy się, w jaki sposób pozował do portretu ostatni król Polski oraz jakie meble zamawiano po odzyskaniu niepodległości.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); plastyki (I, II, III); historii (I, II, III); wymagania szczegółowe z historii dla klasy IV (II, III, IV).

Średniowieczny port@

Zapraszamy do podróży w czasie, podczas której przeistoczymy się w detektywów i poszukiwaczy skarbów. Dzięki dziełom sprzed 600 lat dowiemy się, jak żyli i czym się interesowali ludzie w średniowieczu, a także poznamy dwa style sztuki tego okresu – romański i gotycki.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); wymagania ogólne z historii (I, II, III); wymagania szczegółowe z historii (III, IV) i plastyki (I, II, III).

Renesansowe idee

Na czym polegał renesansowy ideał piękna? Czy artysta musi znać nauki matematyczne i przyrodnicze, reguły perspektywy i anatomii? W Galerii Sztuki Dawnej porozmawiamy o źródłach kultury renesansu i cechach tego stylu w sztuce.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); wymagania ogólne z historii (I, II, III); wymagania szczegółowe z historii (IX) i plastyki (I, II, III).

Barokowe kontrasty

Światło i mrok, duchowość i cielesność, przepych i prostota – na zajęciach omówimy cechy malarstwa XVII wieku. Zwrócimy uwagę zwłaszcza na środki formalne: kompozycję, kolorystykę i światłocień. W Galerii Sztuki Dawnej poznamy wymogi stawiane sztuce w XVII wieku – docere, permove, delectare (czyli pouczać, poruszać i cieszyć oczy).

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); wymagania ogólne z historii (I, II, III); wymagania szczegółowe z historii (IX) i plastyki (I, II, III).

Staropolskie obyczaje

Skąd się wzięło przekonanie o pochodzeniu polskiej szlachty od wojowniczych Sarmatów? Co to było liberum veto? Wybrane zabytki sztuki polskiej posłużą nam za źródło wiedzy o życiu codziennym na polskim dworze.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); wymagania ogólne z historii (I, II, III); wymagania szczegółowe z historii (IX) i plastyki (I, II, III).

Sztuka klasycystyczna vs sztuka romantyczna

Dowiemy się, jak rozróżnić sztukę klasycyzmu i romantyzmu. Przeanalizujemy najważniejsze podobieństwa i różnice między tymi epokami. Przekonamy się, że ich opozycyjność wcale nie jest taka oczywista.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); wymagania ogólne z historii (I, II, III); wymagania szczegółowe z historii (XVI, XX) i plastyki (I, II, III).

Nie tylko Matejko. Malarstwo historyczne

Wiek XIX był czasem rozkwitu malarstwa historycznego – przywoływało ono najświetniejsze momenty z historii Polski i kształtowało postawy patriotyczne. Zobaczymy, w jak różnorodny sposób polscy malarze tego okresu pokazywali historyczne wydarzenia.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); plastyki (I, II, III).

XIX wiek. W poszukiwaniu nowoczesności

Zmieniające się kierunki w sztuce XIX wieku były odzwierciedleniem dynamicznych procesów, które doprowadziły do ukształtowania się nowoczesności. Poznamy charakterystyczne cechy romantyzmu i akademizmu oraz realizmu i impresjonizmu.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); wymagania ogólne z historii (I, II, III); wymagania szczegółowe z historii (XIX, XXIII) i plastyki (I, II, III).

Mit czy dokument? Powstanie styczniowe w sztuce

Na przykładzie wybranych dzieł Artura Grottgera, Maksymiliana Gierymskiego, Stanisława Witkiewicza i Jacka Malczewskiego zobaczymy, w jaki sposób twórcy interpretowali wydarzenia roku 1863. Odpowiemy też na pytanie, dlaczego – często dopiero po wielu latach – podejmowali tematykę tego zrywu wolnościowego.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); wymagania ogólne z historii (I, II, III); wymagania szczegółowe z historii (XXII) i plastyki (I, II, III).

Artyści końca XIX wieku

Epoka fin de siècle'u intryguje do dziś. Poznamy dzieła Stanisława Wyspiańskiego, Józefa Mehoffera, Olgi Boznańskiej, Jacka Malczewskiego i Witolda Wojtkiewicza – artystów reprezentatywnych dla sztuki Młodej Polski.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); wymagania ogólne z historii (I, II, III) i plastyki (I, II, III).

Od źródła historycznego do dzieła sztuki (dla klas VII–VIII)

Wielu twórców dzieł sztuki o tematyce historycznej poszukiwało się tekstami źródłowymi: kronikami, pamiętnikami i prasą. Prześledzimy, na ile wiernie artyści przedstawiali wydarzenia z przeszłości.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2) i plastyki (I, II, III); wymagania ogólne z historii (I, II, III); wymagania szczegółowe z historii (I, II, III).

Tajemnice konserwacji

Do czego służy dublaż? Co to jest retusz? Jaką rolę pełni werniks i jak temperatura wpływa na dzieła sztuki? Na przykładzie wybranych obiektów poddanych konserwacji przybliżymy problemy związane z naprawą i odnawianiem zabytków.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\);](#)
[plastyki \(I, II, III\).](#)

Jak zaprojektować krzesło?

Jak powinno wyglądać krzesło idealne i o czym powinien pomyśleć projektant, zanim przystąpi do pracy? Czy łatwo stworzyć krzesło funkcjonalne, a przy tym estetyczne?

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\);](#)
[plastyki \(I, II, III\).](#)

Estetycznie i praktycznie

Człowiek od wieków kształtuje swoje otoczenie, a na pierwszym miejscu stawia własny dom. Co inspirowało projektantów wnętrz w XX wieku: ludowa tradycja czy nowoczesny, uprzemysłowiony świat? W Galerii Wzornictwa Polskiego omówimy projekty wybranych mebli, szkła, ceramiki i tkanin autorstwa najwybitniejszych polskich twórców. Porozmawiamy także o tym, jak współczesny człowiek kształtuje otaczający go świat.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\);](#)
[plastyki \(I, II, III\).](#)

Brzydkie oblicze sztuki

Czym jest brzydota w sztuce? Dlaczego artyści ukazują postacie lub przedmioty mogące budzić obrzydzenie? Zastanowimy się, w jaki sposób sztuka posługuje się deformacją. Lekcja została przygotowana przez młodzież uczestniczącą w warsztatach „Temat: sztuka” w ramach programu Fundacji Orange.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.1, I.2\);](#)
[plastyki \(I, II, III\).](#)

Tajemnice świąt Bożego Narodzenia

W jaki sposób dawniej obchodzono Boże Narodzenie? Które z kulturowanych dziś zwyczajów pochodzą sprzed wieków, a które przyjęły się niedawno? Kim naprawdę był święty Mikołaj? Porozmawiamy o genezie świąt i związanych z nimi zwyczajach oraz poznamy zabytki z różnych epok, związane tematycznie z Bożym Narodzeniem.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\);](#)
[plastyki \(I, II, III\).](#)

Tradycje wielkanocne

Co wspólnego ma Judasz z Marzanną oraz dlaczego Wielki Post kończył się pogrzebem żuru i śledzia? Dzieła sztuki będą punktem wyjścia do omówienia tradycji i obrzędów związanych ze świątami Wielkiejnocy.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\);](#)
[plastyki \(I, II, III\).](#)

Muzealne przeboje

Zapraszamy do poznania wybranych galerii i najciekawszych zabytków Muzeum. Zajęcia dla grup spoza Warszawy, które nie uczestniczą w całym cyklu spotkań.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\);](#)
[plastyki \(I, II, III\).](#)

Lekcja dostępna również w języku angielskim.

Lekcje plenerowe

Zapraszamy na specjalne zajęcia na temat przestrzeni miasta, natury, architektury i sztuki prowadzone na dziedzińcu Muzeum Narodowego w Warszawie oraz w Parku Rzeźby przy Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego w Królikarni.

UWAGA! Zajęcia odbywają się na zewnątrz, grupy nie wchodzą do muzealnych galerii.

Muzeum, czyli dom dla dzieł sztuki (klasy IV–VI)

Miejsce lekcji: dziedziniec przy Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Warszawie, Aleje Jerozolimskie 3

Czy Muzeum Narodowe w Warszawie to wygodny dom dla prezentowanych i przechowywanych w nim dzieł sztuki? W czasie zajęć przyjrzymy się architekturze gmachu przy Alejach Jerozolimskich oraz dowiemy się, kiedy i dlaczego powstał. Obliczymy, jaką powierzchnię ma jego dziedziniec i zobaczymy rzeźby, które zostały na nim ustawione. Porozmawiamy też o tym, co jest potrzebne, aby zorganizować wystawę.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\);](#)
[plastyki \(I, II, III\).](#)

W relacji. Miasto, ulica, muzeum (klasy VII–VIII)

Miejsce lekcji: Dziedziniec przy Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Warszawie, Aleje Jerozolimskie 3

Monumentalny gmach MNW projektu Tadeusza Tołwińskiego jest inspirowany architekturą starożytnych świątyń. Przestrzeń dziedzińca przypomina długą ceremonialną drogę prowadzącą do świątyni sztuki. Wielka metalowa brama to granica dwóch światów. Przekraczając ją, opuszczamy przestrzeń dnia codziennego i wkraczamy do świata sztuki.

Przyjrzymy się relacjom przestrzennym, które zachodzą między miastem, ulicą i muzealnym dziedzińcem oraz omówimy elementy architektoniczne budynku, takie jak monumentalne kamienne schody, pilastry i portyk.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\);](#)
[plastyki \(I, II, III\).](#)

Skąd się wzięły rzeźby w mokotowskiej Królikarni? (dla klas IV–VI)

Miejsce lekcji: Park Rzeźby przy Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego w Królikarni, ul. Puławska 113a

Spacerując alejkami parkowymi, porozmawiamy o historii pałacu zwanego Królikarnią. Dowiemy się, skąd się wzięła jego dziwna nazwa i kim był Xawery Dunikowski, obecny patron tego miejsca. Przyjrzymy się rzeźbom prezentowanym w parku i zastanowimy się, skąd wzięły się tam „Głowy wawelskie”. Poznamy różne materiały i techniki rzeźbiarskie. Zajęcia obejmują ćwiczenia i zabawy teatralno-ruchowe.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\);](#)
[plastyki \(I, II, III\).](#)

W relacji. Park, pałac a muzeum (dla klas VII–VIII)

Miejsce lekcji: Park przy Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego w Królikarni, ul. Puławska 113a

Park ze zwierzyńcem, w którym polowano na króliki, dał początek miejscu zwanemu Królikarnią. Na powierzchni 4,5 hektara umieszczono w nim 37 rzeźb i artystycznych instalacji, pochodzących z XIX, XX i XXI wieku. Sercem tego założenia jest klasycystyczny pałac, w którym dziś mieści się Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego. Natura, historia i sztuka przenikają się w tym wyjątkowym miejscu.

Podczas zajęć przyjrzymy się dziełom sztuki, które spotkały się w mokatowskiej Królikarni, czyli m.in. pałacowi zaprojektowanemu w XVIII wieku przez Dominika Merliniego, cyklowi rzeźb „Głowy wawelskie” z lat 50. XX wieku dłuta Xawerego Dunikowskiego i instalacji *Melancholia* Maurycyego Gomulickiego z 2013 roku, odnoszącej się do ryciny Albrechta Dürera z 1514 roku o takim samym tytule.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\);](#) [plastyki \(I, II, III\).](#)

Lekcje online

W Egipcie faraonów

W jaki sposób budowano piramidy? Czym był sfinks? Dlaczego Egipcjanie mumifikowali ciała zmarłych? Jak i kiedy odczytano hieroglify? Zapraszamy w podróż do starożytnego Egiptu, podczas której odpowiemy na te i wiele innych pytań.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z historii \(ogólne\): I, II, \(klasy V–VIII szczegółowe\) I.2, I.3, I.4, I.5; języka polskiego \(ogólne\): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2.](#)

Wyprawa na Olimp (dla klas IV–VI)

Wyruszymy na wyprawę do siedziby greckich bogów, podczas której poznamy najważniejsze mity greckie. Ilustracją dla naszej opowieści będą marmurowe posągi i malowidła na wazach.

[Realizowane wymagania z podstawy programowej z języka polskiego \(ogólne\) I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1; IV.2 \(klasy IV–VI szczegółowe\) I.3, I.7, V.14; z historii \(ogólne\) I, II \(szczegółowe\) I.3.](#)

W demokratycznych Atenach

Zapraszamy na spacer ulicami antycznego greckiego miasta. Dzięki zabytkom z naszej Galerii – marmurowym posągom, wazom i przedmiotom codziennego użytku – dowiemy się, jak żyli i czym się interesowali starożytni Grecy. Poznamy takie pojęcia, jak polis, demokracja ateńska, hoplita, sympozjon i igrzyska olimpijskie.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z historii \(ogólne\): I, II, \(klasy V–VIII szczegółowe\) I.2, I.3, I.4, I.5; języka polskiego \(ogólne\): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2.](#)

Rzym – od osady do imperium

W czasach świetności Rzym był stolicą olbrzymiego imperium, któremu przez kilkaset lat żadne państwo nie dorównało ani wielkością, ani znaczeniem. Jak wyglądało życie w Wiecznym Mieście? Starożytne posągi, portrety, sarkofagi i naczynia pomogą nam opowiedzieć o rzymskiej codzienności: zajęciach Rzymian, ich rozrywkach i wierzeniach.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z historii \(ogólne\): I, II, \(klasy V–VIII szczegółowe\) I.2, I.3, I.4, I.5; języka polskiego \(ogólne\): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2.](#)

Staropolskie obyczaje

Skąd się wzięło przekonanie o pochodzeniu polskiej szlachty od wojowniczych Sarmatów? Co to było liberum veto? Obejrzymy obrazy i zabytkowe przedmioty codziennego użytku, takie jak stroje, meble i sprzęty domowe. Zastanowimy się, jakich dostarczają nam informacji o życiu polskiego szlachcica, jego domu, rodzinie i sprawach dla niego ważnych.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z historii: I.5, II.1, IX.6, XIII.3; języka polskiego \(ogólne\): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2; języka polskiego \(klasy IV–VI\): I.2.8, IV.3, IV.7, IV.8, IV.9; języka polskiego \(klasy VII–VIII\): I.2.3, IV.1, IV.8.](#)

Królowie Polski

Dowiemy się, kim w przeszłości był król i jaka była jego rola w państwie. Poznamy legendy i fakty związane z panowaniem polskich władców. Spotkanie z królami Polski ułatwią nam obrazy, m.in. Jana Matejki, Henryka Rodakowskiego i Marcella Bacciarellego.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z historii: IV.1, IV.2, IV.4, IV.7, V.1, VI.1, VI.2, VII.6, X.2, XI.1, XI.3, XVI.1, XVI.3; języka polskiego \(ogólne\): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2; języka polskiego \(klasy IV–VI\): I.2.8, IV.3, IV.7, IV.8, IV.9; języka polskiego \(klasy VII–VIII\): I.2.3, IV.1, IV.8.](#)

Co mówią obrazy?

W jaki sposób odczytać ukryte w obrazach opowieści? Często potrzebna jest do tego specjalistyczna wiedza. Odkrywając tajemnice obrazów, poznamy tradycyjne gatunki malarskie, takie jak portret, pejzaż czy martwa natura.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(ogólne\): I.1, I.3, I.7, IV.1; języka polskiego \(klasy IV–VI\): I.2.8, IV.8; języka polskiego \(klasy VII–VIII\): I.2.3, IV.3, IV.5; plastyki \(ogólne\): I, III; plastyki \(szczegółowe\): I.1, I.2, I.6, III.](#)

Warszawa – miasto historii, legend i ludzi

Poznamy Warszawę uwiecznioną na obrazach Canaletta, Aleksandra Gierymskiego, Władysława Podkowińskiego i Marcina Zaleskiego. Dowiemy się, w jaki sposób stolica zmieniała się przez wieki, czym zajmowali się jej mieszkańcy i jak dawniej wyglądały miejsca, w których dziś stoją wieżowce.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego \(odbiór tekstów kultury I.2\);](#) [plastyki \(I, II, III\).](#)

Grunwald Matejki i Sienkiewicza. Artystyczne wizje historii

Historia wojny z zakonem krzyżackim, a zwłaszcza bitwa pod Grunwaldem, jest tematem licznych dzieł literackich i malarskich. Najwybitniejsze z nich – płótno Jana Matejki *Bitwa pod Grunwaldem* (ukończone w 1878) oraz powieść Henryka Sienkiewicza *Krzyżacy* (od 1897 drukowana w prasie w odcinkach, w 1900 opublikowana jako książka) – ukształtowały naszą pamięć o tych wydarzeniach.

Na zajęciach omówimy historię oraz społeczny odbiór dzieła Matejki. Zestawimy także poszczególne partie obrazu z fragmentami powieściowego opisu bitwy, aby porównać oba ujęcia tematu.

[Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z przedmiotów: historia \(ogólne\) I.4; język polski \(szczegółowe\) I.1,2,5,6; plastyka \(szczegółowe\) I.1,6, III.4.](#)

Konstytucja 3 Maja w sztuce

Trzeciego maja 1791 roku Sejm Wielki uchwalił Konstytucję Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Była to pierwsza w nowożytnej Europie i druga na świecie ustawa zasadnicza. Jak to wydarzenie przedstawiano w sztuce? Czy nastroje tamtych niezwykłych i burzliwych dni można odnaleźć w obrazach i innych pamiątkach z epoki? W jaki sposób świętowano kolejne rocznice uchwalenia tego wyjątkowego aktu prawnego? Odpowiedzi na te pytania poszukamy wspólnie, w czym pomogą nam dzieła z kolekcji MNW. [Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z przedmiotów: historia \(ogólne\) I.4, \(szczegółowe\) XVI.3; język polski \(ogólne\): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2; plastyka \(szczegółowe\) I.1,6, III.4.](#)

Tajemnice świąt Bożego Narodzenia

W jaki sposób dawniej obchodzono Boże Narodzenie? Które z kulturowanych dziś zwyczajów pochodzą sprzed wieków, a które przyjęły się niedawno? Kim naprawdę był święty Mikołaj? Porozmawiamy o genezie świąt i związanych z nimi zwyczajach oraz poznamy zabytki z różnych epok, związane tematycznie z Bożym Narodzeniem.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (odbiór tekstów kultury I.2); plastyki (I, II, III).

Tradycje wielkanocne

Co wspólnego ma Judasz z Marzanną oraz dlaczego Wielki Post kończył się pogrzebem żuru i śledzia? Dzieła sztuki będą punktem wyjścia do omówienia tradycji i obrzędów związanych ze świątami Wielkiejnocy.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego: I.1, I.2; plastyki: I, III.

Patrząc na rzeźbę – widzę, wiem, rozumiem

„Wiedzieć to widzieć” – podczas zajęć uczniowie zdobędą wiedzę, która pomoże im świadomie patrzeć na dzieła rzeźbiarskie. Podpowiemy na co zwracać uwagę i jak opisywać rzeźby. Poznamy też najśłynniejsze rzeźby i rzeźbiarzy.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z przedmiotów język polski (ogólne): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2; język polski (klasy IV–VI): 1.2,11,12,13, język polski (klasy VII–VIII) 1.2.3, 1.2.6, 1.2.7, plastyka (ogólne): 1,3; plastyka (szczegółowe): I.1, I.6, III.4,5,6,7.

Czy to jeszcze jest rzeźba? Spotkanie z rzeźbą współczesną

Podczas zajęć zastanowimy się, czy przedmioty dobrze znane z życia codziennego: pluszowy miś, domowe kapcie, przemysłowa zamrażarka, mogą być dziełem sztuki i trafić do muzeum. Przyglądając się pracom współczesnych twórców, przeanalizujemy do jakich zmian w pojmowaniu dzieła sztuki doszło w XX wieku i jak przełożyły się one na rzeźby. Omówimy takie techniki, jak ready-made, asamblaż, instalacja.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z przedmiotów język polski (ogólne): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2; język polski (klasy IV–VI): 1.2,11,12,13, język polski (klasy VII–VIII) 1.2.3, 1.2.6, 1.2.7, plastyka (ogólne): 1,3; plastyka (szczegółowe): I.1, I.6, III.4,5,6,7.

Plakat – sztuka ulicy

Plakaty możemy spotkać na tablicach ogłoszeń i słupach ulicznych. To druki, które mają informować i reklamować. Niektóre z nich są jednak wyjątkowe. Ich piękna kolorystyka, literonictwo, połączenie przekazu i obrazu sprawiają, że zatrzymujemy się w codziennym pędzie. Artyści zapraszają nas do świata własnej wyobraźni, skojarzeń i snów, interpretując historię, kulturę i codzienność. Takie plakaty docierają do odbiorców niezależnie od wieku, wykształcenia czy znajomości języka. To sztuka dla wszystkich, sztuka ulicy.

Realizowane wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej z języka polskiego (ogólne): I.1, I.3, I.7, II.4, IV.1, IV.2; języka polskiego (klasy IV–VI): I.2.8, 2.11, 2.12, języka polskiego (klasy VII–VIII): I.2.3, 2.6, 2.7, plastyki I.1, I.2, I.3, I.4, I.5, I.6, III.4, III.6.

INFORMACJA I REZERWACJA ZAJĘĆ:

Rezerwacje prowadzimy pod numerami tel.: 22 629 50 60 i 22 621 10 31 wew. 246, od poniedziałku do piątku w godzinach 8.30–15.00, kontakt mailowy: edukacja@mnw.art.pl.

Koszt zajęć (stacjonarne, plenerowe, online) od grupy: w języku polskim 200 zł, w języku angielskim 300 zł, a ponadto bilet lekcyjny w cenie 1 zł od ucznia. Liczba uczestników w grupie uzależniona jest od wytycznych sanitarnych, maksymalnie 30 osób. Opiekunowie grup mają wstęp bezpłatny.

Istnieje możliwość zamówienia lekcji specjalnej na temat wskazany przez zamawiającego. Odpłatność za lekcję specjalną w języku polskim wynosi 300 zł, w języku angielskim 400 zł.

Opracowanie merytoryczne i koordynacja programu dla szkół podstawowych: Urszula Król i Bożena Pysiewicz. Nauczycieli zainteresowanych realizacją autorskich projektów i nawiązaniem współpracy z Muzealnym Centrum Edukacji Szkolnej zapraszamy do kontaktu mailowego: ukrol@mnw.art.pl; bpysiewicz@mnw.art.pl lub telefonicznego +48 661 606 343.

Zdjęcia dzieł omawianych na lekcjach muzealnych znajdują się na stronie cyfrowe.mnw.art.pl

ORGANIZATOR MUZEUM NARODOWEGO W WARSZAWIE

MECENAS MUZEUM

PARTNER STRATEGICZNY MUZEUM

PARTNERZY MUZEUM

PARTNER TECHNOLOGICZNY

FUNDATOR GALERII FARAS

MECENAS GALERII SZTUKI XIX WIEKU

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

PROJEKT „REARANŻACJA STAŁEJ EKSPOZYCJI GALERII SZTUKI STAROŻYTNEJ MUZEUM NARODOWEGO W WARSZAWIE” REALIZOWANY W RAMACH DZIAŁANIA 8.1 OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ROZWÓJ ZASOBÓW KULTURY VIII OSI PRIORYTETOWEJ PROGRAMU INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014–2020. WKŁAD KRAJOWY DO PROJEKTU ZAPEWNIŁO MINISTERSTWO KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO I SPORTU.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Aleje Jerozolimskie 3
00-495 Warszawa
+48 22 621 10 31
fax. +48 22 622 85 59
mnw.art.pl

MUZEALNE CENTRUM
EDUKACJI SZKOLNEJ
+48 661 606 343
mnw.art.pl/mces
mces@mnw.art.pl